

Jutlus – Mt 5:9

Eesti politsei 100. ja piirivalve 96. aastapäev.

17. november 2018, Tallinna Jaani kirik

Urmas Viilma

*„Sest tema annab oma inglitele sinu pärast käsu sind hoida kõigil su teedel.“
Ps 91:11*

Pärast saksa okupatsiooni lõppemist Eestis, mis omakorda oli seotud I maailmasõja lõppemisega 11. novembril 1918, asus Eesti Ajutine Valitsus koheselt tegutsema omariikluse ülesehitamisega ning vajalike struktuuride loomisega. Nõnda on samast päevast, 11. novembrist pärit Ajutise Valitsuse otsus, milles kõige esimesena on öeldud: „*Kohustada omavalitsusi politseiasjandust oma kätte võtma*“. Sellele protokollile on alla kirjutanud peaministri asetäitjana Jaan Poska ning kõik ministrid: Jüri Jaakson, Jaan Raamot, Juhan Kukk, August Hanko, Ferdinand Peterson ja Peeter Pöld. Ööl vastu 12. novembrit 1918 võeti politseijaoskonnad maalt lahkuvatelt sakslastelt üle. Esimese töökoosoleku Eesti piiride valvamise küsimuses kutsus kokku admiral Johan Pitka 14. novembril 1918, et asuda korraldama ka riigipiiri kaitsmist.

Eesti Vabariik ei ole olnud kunagi lõplikult valmis. Ka vahetult enne seda, kui me oma riigi 1940. aastale järgnevatel aastatel korduvate okupatsioonidega kaotasime. Riik ei ole valmis ka praegu, mil oleme võinud oma iseseisvust hoida ja riiki üles ehitada juba 27 aastat. Eesti politsei ja piirivalve on oluline, nähtav ning tajutav osa iga päevaga üha enam küpseva demokraatiaga riigist. Selle küpsemise osaks on saanud ka meie inimeste isikuvabadused ja seismine inimõiguste eest. Mulle meeldib, et riigil on tekkinud julgus usaldada ühe enam oma rahvast ja tema suutlikkust lahendada tekkinud küsimusi iseseisvalt üha sagedamini ilma kõrvalise sekkumiseta. Samal ajal on riik läbi oma struktuuriüksuste, sealhulgas politsei ja piirivalve kohal seal, kus on vaja olla kohal või sekkuda üldise korra huvides või eriti selleks, et seista nõrgema huvide ja kaitse eest.

Taaveti 91. psalmis on viidatud Jumalale, kes annab oma inglitele inimese pärast käsu teda hoida kõigil tema teedel. Arvan, et see ülesanne on tänasel

päeval üsna sarnane Eesti politseinike kohustusega – hoida inimesi kõigil nende teedel. Ja mitte ainult teedel ja tänavatel või ka liikluses, vaid eluteel laiemas tähenduses.

Me kõik mäletame jõuluevangeeliumi – jutustust, mida mõne nädala pärast kõikidest meediakanalitest ja isegi igas kaubanduskeskuses kõlavatest jõululauludest kuulma hakkame. Selle tuntud loo peategelaseks on Petlemma linnas sündinud Jeesus ja tema vanemad Maarja ja Joosep. Kõrvaltegelasteks aga karjased ja inglid. Karjased saavad inglilt teada, et laps, kes Taaveti linnas Petlemmas sündis on eriline. Inglid ütlevad, et sündinud laps on Päästja Issand Kristus (Lk 2:11). Sellega inglite kui loo kõrvalosatäitjate roll lõpeb ja peagi saavad ka karjased “kardinate taha ära lahkuda”. Me võime Piiblist nagu mõnest lavastuse käsikirjast lugeda: *“Ja sündis, kui inglid olid nende juurest ära läinud taevasse, et karjased ütlesid üksteisele: „Läki nüüd Petlemma, et näha saada seda, mis on sündinud, mis Issand on teatanud meile!”* (Lk 2:15)

Ingleid on Piiblis mitmel korral nimetatud. Pühakirja hoolikam lugeja teab, et nad täidavad alati kõrvalist, mõneti märkamatuks jäävat, kuid olulist rolli. Hollywoodis oleks neist mitmeid, vähemalt ingel Gabrieli, kes andis Maarjale üheksa kuud enne Jeesuse sündimist teada, et ta toob ilmale poja, tänaseks autasustatud parima kõrvalosatäitja Oscariga. Või ka peaingel Miikaeli, kellel teatud võitlusseenides Ilmutuseraamatus tuleb võtta ühe peaosatäitja vastutuskoorem, et sõdida kurja lohega, keda kehastab saatan ise. Peaingel Miikael on valitud paljudes maailma riikides politseinike kaitsepühakuks. See ei ole juhus. Politseinikud on tänapäeva kaitseinglid inimeste hulgas. Alati kohal. Kord nähtamatult, teinekord rõhutatult nähtaval. Kuid alati selleks, et kaitsta inimest ja seada või hoida piire, nagu seda teevad politseinikud ja piirivalvurid.

Inglid on Jumala saadikud, Tema sõnumitoojad ja käsutäitjad – Jumala Tema politseijõud või armee. Piibli kohaselt näitavad inglid ennast, või saabuvad kohale meie juurde üldise rahu saavutamise huvides. Ka iga inimese jaoks olulistel pöördelistel hetkedel. Nad tegutsevad Jumala käsul ja Tema antud juhtnööride kohaselt. Inglid, kes asuvad Jumala käskude asemel tegutsema

omatahtsi, saavad mässulisteks ingliteks – langenud ingliteks. Üheks käsuks, nagu juba 91. Psalmist kuulsime, on hoida inimesi kõigil nende teedel.

Sarnaselt oli ka 17. detsembril 1919. aastal Eesti Asutava Kogu poolt vastu võetud politseiseaduses kirjas, et „*politsei ülesanne on hoida ühiskondlikku julgeolekut ja korda, kaitsta kõiki ja igaiht tooruse, vägivalla ning omavoli eest*“.

29. september on kiriku- ja rahvakalendris mihklipäev. Selle päeva nimetuse juures oli vanasti kirikukalendris märke – kõigi laste ja inglite, samuti peaingel Miikaelile pühendatud päev. Tänane Eesti politsei on võtmas üha enam ja enam oma südameasjaks laste, noorte ja perede õnne, heaolu ja turvalisuse eest seismise. Selle ülesande täitmisel tehakse tõepoolest kaitseingli tööd, püüdes märgata asju, mis muidu jäävad paljudele kõrvalolijatele märkamatuks. Selline varjatud asi on eriti lähisuhtevägivald koduseinte vahel – seal, kus inimesed peaksid tundma ennast kõige turvalisemalt, et olla õnnelikud.

Kirikulgi on Eesti politsei käest palju õppida, sest teie nägu või kuvand on hooliva, aitava, toetava, naeratava ja lahke inimese kuvand. Oleks vormi küljes tiivad, oleks raske teid kõiki kaitseinglitest eristada! Samal ajal, nagu inglitel, vähemalt peaingel Miikaelil, on alati kiriklikus sümboolikas käes ka mõõk, kannab ka politseinik relva. See ei ole esmalt mitte selleks, et kaitsta iseennast, vaid selleks, et takistada äärmuslikku kurja. Sekkuda seal, kus toimub ülekohtus ning vägivallatsetakse ja on tarvis sekkuda jõuga jõu vastu.

Apostel Paulus kirjutab võimu teenritele allumisest: „*Kui sa aga teed kurja, siis tunne hirmu, sest ta ei kanna mõõka asjata, ta on ju Jumala teener, kättemaksja nuhtluseks sellele, kes teeb kurja.*“ (Rm 13:4)

Politsei vajab aga ka ise abi. Eriti märkamisel ja selliste asjade tähele panemisel, mis toimuvad nende silmade alt väljaspool, kuid samal ajal paljude meie palge ees. On siis selleks juba nimetatud lähisuhtevägivald või kasvõi korrupsioon. Turvalisuse tagamist ja hoolimist ei saa jätta ainult inglite tööks.

Üksteisest hoolimine, ligimesearmastus ja positiivne tähelepanelikkus kuuluvad inimese loomuomaduste juurde. See ei erista meid inglitest, küll aga instinktide ajel tegutsevatest loomadest. Looja on loonud kõik – inglid, inimesed ja loomad. Igaühel on oma roll. Mõni inimene võib elada ja tegutseda ingli kombel, olles armastuse ja hoolimise kehastuseks. Paraku on ka neid inimesi, kes oma käitumismaneeridega lähenevad mõnele raevunud ja kontrollimatute instinktidega loomale. Meie kõigi ülesanne on siis sekkuda, et kiskja peatada. Paljudel sellistel juhtudel tähendab meiepoolne sekkumine politsei appi kutsumist. Just sellistel hetkedel oodatakse politsei kohale jõudmist abivajaja poolt tõepoolest nagu taevaste inglite saabumist – jumaliku väe sekkumist ja appi tõttamist.

Armsad politsei ja piirivalveameti inimesed. See on suur eesõigus ja samal ajal vastutus seista Eesti riigis tõe, õiguse, rahu, korra ja turvalisuse eest. Inimesed igatsevad, et see tajutav ja turvaline kohalolu oleks õiglane, et politsei seisaks kannataja poolel, selle poolel, kes vajab esmalt abi, tuge ja kaitset. Mul on hea meel, et Eesti politsei on viimastel aastatel muutunud ühe enam inimnäolisemaks, hoolivaks, toetavaks ja aitavaks. Ma ise väga loodan, et osa sellest muutusest on olnud tingitud ka politsei- ja piirivalveameti kaplaniteenistuse tublist ja pühendunud tööst, mida ehk ka täna oluliselt enam osatakse hinnata ja väärtustada ka nende inimeste poolt, kellega nad igapäevaselt kolleegidena koos töötavad ja rahvast ning riiki teenivad.

Soovin õnne Eesti politseiameti perele 100. ja piirivalveameti perele 96. aastapäeval ning loodan, et neil hetkedel kui panete kaalule oma elu ja turvalisuse meie kõigi nimel, katavad ja varjavad teid endid tõeliste kaitseinglite tiivad, et teidki hoida, varjata ja kaitsta!

Õnnistagu teid Jumal!

Aamen.